

درس دهم: جهان‌های اجتماعی

سراسری

- ۵۷۲۰- کدام گزینه در ارتباط با تغییر جهان اجتماعی صحیح می‌باشد؟ (۱۳۹۳)
- ۱) تفاوت‌هایی که در لایه‌های سطحی جهان اجتماعی رخ می‌دهد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف محسوب می‌گردد و جهان اجتماعی با حفظ هویت خود، دگرگون می‌شود.
 - ۲) رشد و افول اقتصاد، کاهش و افزایش جمعیت، تغییر زبان و لهجه از جمله دگرگونی‌هایی است که منجر به تغییر جهان اجتماعی شده و گاه به ظهور جهان اجتماعی جدید منجر می‌شود.
 - ۳) یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلفی را در درون خود می‌پذیرد و تفاوت‌هایی که به ارزش‌ها و آرمان‌ها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.
 - ۴) هر نوع تغییر در زندگی اجتماعی را می‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست و تفاوت‌هایی که به حوزه‌ی ارزش‌ها، هنجارها و نمادها مربوط می‌شود، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی است.

تکمیلی

- ۵۷۲۱- دلیل تفاوت همکاری اعضاء و اجزای جهان اجتماعی انسان‌ها با موجودات دیگر چیست؟
- ۱) جهان اجتماعی وابسته به انسان آگاه و برخوردار از خلاقیت است.
 - ۲) تغییرات جهان اجتماعی، تغییر در عقاید و ارزش‌هاست.
 - ۳) رفتار موجودات دیگر ناآگاهانه یا غریزی است.
 - ۴) تغییرات موجودات دیگر، تغییر در هنجارها و نمادهاست.
- ۵۷۲۲- برخورد انسان در قبال فرهنگی که از طریق آموزش و تربیت به او منتقل می‌شود، چگونه است؟
- ۱) صرفاً کنشگری فعال و تأثیرگذار است.
 - ۲) هم کنشگری فعال و هم موجودی منفعل است.
 - ۳) فقط موجودی منفعل و پذیرنده است.
 - ۴) نه کنشگری تأثیرگذار و نه موجودی پذیرنده است.
- ۵۷۲۳- تفاوت‌هایی که به باز می‌گردد، از نوع «تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف» است.
- ۱) حوزه‌ی نمادها و هنجارها
 - ۲) آرمان‌ها و حوزه‌ی نمادها
 - ۳) اعتقادات اصلی و حوزه‌ی هنجارها
 - ۴) ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی
- ۵۷۲۴- تفاوت‌هایی که جزء تفاوت‌هایی است که یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.
- ۱) در درون یک جهان واحد واقع شود
 - ۲) مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی نباشد
 - ۳) به عناصر ثابت و محوری جهان اجتماعی باز گردد
 - ۴) به هنجارها و نمادهای جهان اجتماعی مربوط باشد
- ۵۷۲۵- معانی محوری اسلام، همان مفاهیم و حقایقی هستند که و توحید و یکتاپرستی به عنوان عمیق‌ترین لایه‌ی اعتقادی جهان اسلام
 ۱) قبل از آن در جامعه‌ی جاهلی آن روز به نحو تحریف‌شده وجود داشت - خلافت و کرامت انسان و نیز آیت و نشانه بودن خداوند سبحان را نسبت به جهان به دنبال آورد.
 ۲) جامعه‌ی جاهلی در قبال آن‌ها مقاومت می‌کرد - ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای بعدی را سازمان داد و معنا بخشید.
 ۳) قبل از آن در جامعه‌ی جاهلی آن روز به نحو تحریف‌شده وجود داشت - ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای بعدی را سازمان داد و معنا بخشید.
 ۴) جامعه‌ی جاهلی در قبال آن‌ها مقاومت می‌کرد - خلافت و کرامت انسان و نیز آیت و نشانه بودن خداوند سبحان را نسبت به جهان به دنبال آورد.
- ۵۷۲۶- باید گفت در حکم بنیان‌ها و سنگ‌های اصلی آن فرهنگ هستند. جهان اسلام با نابود کردن سنگ‌های کلیدی جامعه‌ی جاهلی
 ۱) تأثیر نمادها در عقاید و هنجارها - لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی را در خدمت نمادهای خود قرار داد.
 ۲) معانی عمیق هر فرهنگ - تغییرات گسترده در درون یک جهان اجتماعی در معانی حیاتی آن به وجود آورد.
 ۳) معانی عمیق هر فرهنگ - لایه‌های پایین جامعه‌ی جاهلی را در خدمت معانی حیاتی خود قرار داد.
 ۴) تأثیر نمادها در عقاید و هنجارها - تغییرات گسترده در درون یک جهان اجتماعی در نمادها و به تبع آن عقاید به وجود آورد.

۵۷۲۷- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی جهان اجتماعی و جهان اسلام نادرست است؟

- ۱) یک جهان اجتماعی واحد، تحولات و صورت‌های مختلف را در درون خود نمی‌پذیرد.
- ۲) با آمدن مفاهیم بنیادین جهان اسلام، مفاهیم محوری جهان جاهلی شبه‌جزیره‌ی عربستان، یعنی شرک و بت‌پرستی، فرو ریخت.
- ۳) هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، نمی‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست.
- ۴) معانی و مفاهیم عمیق جهان اسلام، آیت و نشانه بودن جهان را نسبت به خداوند سبحان به دنبال آورد.

۵۷۲۸- چنانچه شاید گمان کنیم که جهان اجتماعی دارای شکل واحدی است و صورت‌های متنوعی ندارد.

- ۱) چشم خود را بر جوامع دیگر بگشاییم
- ۲) فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم
- ۳) لایه‌های مختلف جهان اجتماعی را با روش علمی بررسی نماییم
- ۴) به تاریخ گذشته‌ی خود رجوع کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه کنیم

۵۷۲۹- تفاوت‌هایی که به باز می‌گردد، تا زمانی که درون یک جهان اجتماعی واحد باقی خواهد ماند.

- ۱) حوزه‌ی نمادها و هنجارها - مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی نباشد
 - ۲) ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی - به عناصر ثابت و محوری جهان اجتماعی باز نگردد
 - ۳) حوزه‌ی نمادها و هنجارها - به تفاوت در لایه‌های عمیق‌تر منجر نشود
 - ۴) ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی - ناشی از تغییرات عمیق‌تر نباشد
- ۵۷۳۰- عامل پیدایش جهان‌های مختلف چیست و نتیجه‌ی نگاه به جوامع دیگری که هم اینک در دیگر نقاط جهان زندگی می‌کنند، کدام است؟

- ۱) کنش‌گری و تأثیرگذاری فعال و پذیرندگی محض انسان - پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی
- ۲) تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها - فهم شکل واحد جهان اجتماعی و همکاری اعضای آن
- ۳) کنش‌گری و تأثیرگذاری فعال و پذیرندگی محض انسان - فهم شکل واحد جهان اجتماعی و همکاری اعضای آن
- ۴) تنوع معرفت، اراده و اختیار انسان‌ها - پی بردن به تنوع جهان‌های اجتماعی

۵۷۳۱- تفاوت در هنجارها و نمادها اما تفاوت‌هایی که به عناصر ثابت و محوری جهان اجتماعی باز گردد

- ۱) درون یک جهان واحد واقع می‌شود - یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.
- ۲) مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است - مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی می‌باشد.
- ۳) درون یک جهان واحد واقع می‌شود - مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی می‌باشد.
- ۴) مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است - یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل می‌کند.

۵۷۳۲- کدام عبارت در رابطه با تغییرات جهان اجتماعی درست است؟

- ۱) هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ می‌دهد، می‌توان به نحوی از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست.
- ۲) یک جهان اجتماعی واحد، تحولات، تغییرات و صورت‌های مختلف را در درون خود نمی‌پذیرد.
- ۳) گاه جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود و اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند اما جهان اجتماعی لزوماً هویت خود را حفظ می‌کند.
- ۴) گاهی جمعیت ثابت می‌ماند و درآمد ملی تغییر نمی‌کند اما تفاوت‌های دیگری به وجود می‌آید که نشان از ظهور جهان اجتماعی جدید دارد.

درس یازدهم: پیامدهای جهان اجتماعی**سراسری****۵۷۳۳- به ترتیب منظور از کنش‌های عقلانی معطوف به هدف، عقلانیت ابزاری و عقلانیت ذاتی چیست؟ (۱۳۹۴)**

- ۱) آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند - علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.
- ۲) علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- ۳) آدمیان برای رسیدن به اهداف دنیوی از علوم تجربی استفاده می‌کنند - درباره‌ی ارزش‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، از موجودات و مواد خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند.
- ۴) علوم تجربی قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد - جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، از موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند - درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

۵۷۳۴- ساختن جهانی جدید، نیازمند است و ممکن است

- (۱) موقعیت‌های جدید برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی - پیامدهای ضروری و الزامی آن باقی بماند.
- (۲) گسترش معرفت و آگاهی و اراده‌ی نوین - جهان موجود، اجازه‌ی بسط آن را ندهد.
- (۳) موقعیت‌های جدید برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی - جهان موجود، اجازه‌ی بسط آن را ندهد.
- (۴) گسترش معرفت و آگاهی و اراده‌ی نوین - پیامدهای ضروری و الزامی آن باقی بماند.

۵۷۳۵- مطلب زیر، مبین کدام ویژگی جهان متجدد از نظر «ماکس وبر» است؟

«علوم تجربی با روش تجربی خود، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهد.»

- (۱) بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری
- (۲) رویکرد دنیوی و این جهانی
- (۳) زوال عقلانیت ذاتی
- (۴) غلبه‌ی کنش‌های عقلانی معطوف به هدف

۵۷۳۶- تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق «مشارکت اجتماعی افراد» پا برجاست اما با تغییر جهان اجتماعی موجود و

شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید، الزام‌هایی به وجود می‌آید که این الزام‌ها

- (۱) تحول در عقاید و ارزش‌ها به قوت خود باقی است - بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.
- (۲) پیامدهای ضروری آن نیز باقی است - فرصت‌ها و محدودیت‌های جدید را از بین می‌برد.
- (۳) تحول در عقاید و ارزش‌ها به قوت خود باقی است - فرصت‌ها و محدودیت‌های جدید را از بین می‌برد.
- (۴) پیامدهای ضروری آن نیز باقی است - بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۵۷۳۷- کدام‌یک از عبارات‌های زیر در ارتباط با فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی نادرست است؟

- (۱) برخی از جهان‌ها استعداد‌های معنوی انسان را نادیده می‌گیرند یا فرصت باروری و شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت را فراهم نمی‌آورند.
- (۲) هر بخش از جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارد و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده انگارد یا از بین ببرد.
- (۳) برخی از جهان‌ها مانع از بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می‌شوند و با رویکرد دنیوی خود، از توانمندی آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.
- (۴) هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های مربوط به خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی را برای انسان پدید می‌آورد.

۵۷۳۸- عبارت «جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند؛ به

وسیله‌ی او به کار می‌روند، دگرگون می‌شوند و به مصرف می‌رسند و هیچ سزای ندارند.» بیانگر کدام‌یک از ویژگی‌های جهان متجدد از

نظر «ماکس وبر» است؟

- (۱) رویکرد دنیوی و این جهانی
- (۲) افسون‌زدایی
- (۳) قفس آهنین
- (۴) بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری

۵۷۳۹- جهان اجتماعی پدید می‌آید و این پدیده، پس از آن که تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که

- (۱) به واسطه‌ی کنش‌ها و رفتارهای ناآگاهانه‌ی انسان - به اعتبار و اراده‌ی انسان نیست.
- (۲) از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان - تحت کنترل و اراده‌ی انسان قرار می‌گیرد.
- (۳) به واسطه‌ی کنش‌ها و رفتارهای ناآگاهانه‌ی انسان - تحت کنترل و اراده‌ی انسان قرار می‌گیرد.
- (۴) از بستر اعتبار و خواسته‌های آدمیان - به اعتبار و اراده‌ی انسان نیست.

۵۷۴۰- عبارت «جهان غرب در جهت تسلط انسان بر این عالم گام برداشت و زمینه‌های تاریخی و معرفتی خود را نیز در این مسیر به کار

گرفت.» بیانگر کدام‌یک از ویژگی‌های جهان متجدد از نظر «ماکس وبر» است؟

- (۱) بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری
- (۲) غلبه‌ی کنش‌های عقلانی معطوف به هدف
- (۳) افسون‌زدایی
- (۴) رویکرد دنیوی و این جهانی

۵۷۴۱- این مطلب که «در جهان متجدد، علوم‌ی که داور‌های ارزشی می‌کنند، از بین می‌روند.» مربوط به کدام‌یک از ویژگی‌های جهان

متجدد از نظر «ماکس وبر» است؟

- (۱) زوال عقلانیت ذاتی
- (۲) رویکرد دنیوی و این جهانی
- (۳) افسون‌زدایی
- (۴) بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری

۵۷۴۲- جهان اجتماعی پس از تحقق به وسیلهی پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد. این پیامدها

(۱) کنش و رفتار انسان - با وجود الزامی بودن، تأثیری بر فعالیت اجتماعی اعضای آن ندارد.

(۲) فرصت‌ها و محدودیت‌های موجود - موقعیت جدیدی برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی انسان به وجود می‌آورد.

(۳) فرصت‌ها و محدودیت‌های موجود - با وجود الزامی بودن، تأثیری بر فعالیت اجتماعی اعضای آن ندارد.

(۴) کنش و رفتار انسان - موقعیت جدیدی برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی انسان به وجود می‌آورد.

۵۷۴۳- «از بین رفتن متافیزیک» و «از بین رفتن راز از چهره‌ی عناصر جهان» به ترتیب، بیانگر کدام‌یک از ویژگی‌های جهان متجدد از نظر

«ماکس وبر» است؟

(۱) رویکرد دنیوی و این جهانی - بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری

(۲) زوال عقلانیت ذاتی - بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری

(۳) زوال عقلانیت ذاتی - افسون‌زدایی

(۴) رویکرد دنیوی و این جهانی - افسون‌زدایی

۵۷۴۴- کدام گزینه، ترتیب درستی از پیامدهای تغییر جهان اجتماعی موجود را نشان می‌دهد؟

(۱) شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی قبلی ← تأثیر الزام‌های جدید بر فعالیت اجتماعی اعضا ← به وجود آمدن الزام‌های جدید

(۲) برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← به وجود آمدن الزام‌های دیگر ← تأثیر الزام‌های جدید بر فعالیت اجتماعی اعضا

(۳) شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید ← به وجود آمدن الزام‌های جدید ← تأثیر الزام‌های جدید بر فعالیت اجتماعی اعضا ← برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی قبلی

(۴) برداشته شدن الزام‌های جهان اجتماعی موجود ← به وجود آمدن الزام‌های دیگر ← تأثیر الزام‌های جدید بر فعالیت اجتماعی اعضا ← شکل‌گیری جهان اجتماعی جدید

۵۷۴۵- از نظر ماکس وبر، مراد از «عقلانیت» در عبارت «غلبه‌ی کنش‌های عقلانی معطوف به هدف» و منظور از «هدف» می‌باشد.

(۱) متافیزیک - استفاده از توانمندی‌های انسان برای آباد کردن عالم

(۲) دانش‌های تجربی - امور قابل دسترس در این جهان

(۳) دانش‌های تجربی - استفاده از توانمندی‌های انسان برای آباد کردن عالم

(۴) متافیزیک - امور قابل دسترس در این جهان

۵۷۴۶- کدام عبارت بیانگر ویژگی «قفس آهنین» برای جهان متجدد از نظر ماکس وبر است؟

(۱) در جهان متجدد، متافیزیک و علوم که داورای‌های ارزشی می‌کنند، از بین می‌روند.

(۲) در جهان متجدد، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این هدف‌ها از علوم تجربی استفاده می‌کنند.

(۳) دانش‌ها و علوم تجربی با روش تجربی خود، قدرت پیش‌بینی و پیش‌گیری حوادث و مسائل طبیعی را به انسان می‌دهند.

(۴) افرادی که قصد تسلط بر این جهان را دارند، به تدریج اسیر یک نظام اجتماعی برنامه‌ریزی‌شده‌ای می‌شوند که همه‌ی ابعاد وجود آنان را احاطه می‌کند.

۵۷۴۷- از نظر ماکس وبر، مراد از «عقلانیت ابزاری» در عبارت «بسط و توسعه‌ی عقلانیت ابزاری» و منظور از «عقلانیت ذاتی» در عبارت

«زوال عقلانیت ذاتی» به ترتیب کدام است؟

(۱) علوم تجربی - سطحی از عقلانیت که درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

(۲) علوم تجربی - عقلانیتی که با توجه به پیامدها و نتایج کارها، کنش‌های خود را انجام می‌دهد.

(۳) علوم انسانی - سطحی از عقلانیت که درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد.

(۴) علوم انسانی - عقلانیتی که با توجه به پیامدها و نتایج کارها، کنش‌های خود را انجام می‌دهد.

۵۷۴۸- از نظر ماکس وبر، کنش عرصه را بر سایر کنش‌ها تنگ می‌کند.

(۱) عقلانی معطوف به ارزش

(۲) عاطفی

(۳) عقلانی معطوف به هدف

(۴) سنتی

درس دوازدهم: انواع جهان اجتماعی

تکمیلی

۵۷۴۹- تقسیم‌بندی جوامع به «جوامع مکانیکی» و «جوامع ارگانیکی» بر چه اساسی انجام شده است و این تقسیم‌بندی در کدام نگاه به

تاریخ ظهور پیدا می‌کند؟

(۱) تقسیم کار - تک خطی

(۲) پیشرفت ارتباطات - عرضی

(۳) تقسیم کار - عرضی

(۴) پیشرفت ارتباطات - تک خطی

۵۷۵- کدام یک از عبارات زیر، در رابطه با دیدگاه «عرضی بودن جهان‌های اجتماعی مختلف» نادرست است؟

- ۱) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و دوره‌های مختلفی را طی می‌کنند. مسیر این تحولات یکسان نیست.
- ۲) جوامعی که متعلق به فرهنگ‌های مختلف هستند، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند و با حفظ هویت خود، مسیر فرهنگ یک‌دیگر را ادامه دهند.
- ۳) فرهنگ سالم مطابق با نیاز خود، بخش‌هایی از فرهنگ‌های دیگر را انتخاب می‌کند و در صورتی که لازم باشد، تغییراتی را در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.
- ۴) فرهنگ فعال همانند موجود زنده با جهان اطراف خود برخورد می‌کند. مردم‌شناسان از فرهنگ‌ها و تمدن‌های متفاوتی که در عرض یک‌دیگر قرار دارند، یاد کرده‌اند؛ مانند فرهنگ‌ها و تمدن‌های غرب، اسلام، چین و هند.

۵۷۵۱- کسانی که نگاه «تک‌خطی» به تاریخ دارند در این دیدگاه

- ۱) برای همه‌ی جوامع، مسیر مشابه و واحدی ترسیم می‌کنند - صورت‌های مختلف معانی پدیده‌های اجتماعی، جهان‌های متناسب با خود را به وجود می‌آورند.
- ۲) جهان‌های اجتماعی مختلف را در عرض یک‌دیگر می‌دانند - جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- ۳) برای همه‌ی جوامع، مسیر مشابه و واحدی ترسیم می‌کنند - جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- ۴) جهان‌های اجتماعی مختلف را در عرض یک‌دیگر می‌دانند - صورت‌های مختلف معانی پدیده‌های اجتماعی، جهان‌های متناسب با خود را به وجود می‌آورند.

۵۷۵۲- غرب بعد از رنسانس با همه‌ی جوامع متفاوتی که در آن پدید آمده است، هویت دارد. جامعه‌ی مقدس و معنوی را به دو

صورت می‌توان تقسیم کرد و قرآن کریم حرکت‌های اجتماعی بشر را به دو جریان تقسیم می‌کند.

- ۱) دینی و الهی - حق و باطل - توحیدی و اساطیری
- ۲) سکولار و دنیوی - توحیدی و اساطیری - حق و باطل
- ۳) سکولار و دنیوی - حق و باطل - توحیدی و اساطیری
- ۴) دینی و الهی - توحیدی و اساطیری - حق و باطل

۵۷۵۳- فرهنگ اساطیری که به قائل است، محصول می‌باشد.

- ۱) نگاه تک‌خطی به تاریخ - انحراف بشر از فرهنگ توحیدی
- ۲) وجود قدرت‌های فوق طبیعی - خروج انسان از جهان متعلق به طبیعت
- ۳) وجود قدرت‌های فوق طبیعی - انحراف بشر از فرهنگ توحیدی
- ۴) نگاه تک‌خطی به تاریخ - خروج انسان از جهان متعلق به طبیعت

۵۷۵۴- کدام عبارت با نگاه جامعه‌شناسانی که جوامع را در طول یک‌دیگر می‌بینند، سازگاری ندارد؟

- ۱) همه‌ی جوامع انسانی شبیه یک‌دیگر و در یک خط هستند. برخی جوامع در مراحل اولیه به سر می‌برند و بعضی دیگر در مراتب پیشرفته قرار گرفته‌اند.
- ۲) هر جامعه‌ی انسانی شبیه یک موجود زنده است که مراحل مختلف رشد را از دوران ابتدایی تا مراحل بزرگسالی طی می‌کند.
- ۳) همه‌ی جوامع مسیر واحدی دارند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.
- ۴) مسیر تحولات جوامع یکسان نیست؛ برخی از آن‌ها زمانی دراز تا دوام پیدا می‌کنند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.

۵۷۵۵- کدام عبارت در رابطه با «فرهنگ سکولار» نادرست است؟

- ۱) فرهنگی است که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن مربوط به این جهان است.
- ۲) همه‌ی ظرفیت‌ها و استعدادها انسان در این فرهنگ در خدمت این جهان به کار گرفته می‌شود.
- ۳) در این فرهنگ جهان دیگر انکار نمی‌شود اما در محدوده‌ی منافع که برای خواسته‌های این جهانی بشر دارد، پذیرفته می‌شود.
- ۴) ظرفیت‌ها و خواسته‌های معنوی انسان‌ها در این فرهنگ به فراموشی سپرده می‌شود.

۵۷۵۶- کدام عبارت با نگاه جامعه‌شناسانی که به تفاوت موضوع علوم اجتماعی و علوم طبیعی توجه کرده‌اند، سازگاری ندارد؟

- ۱) هیچ جامعه‌ای با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر فرهنگ دیگر را ادامه دهد.
- ۲) پدیده‌های اجتماعی سرشار از معانی متفاوتند. این معانی می‌توانند صورت‌های مختلفی داشته باشند.
- ۳) جوامع دارای فرهنگ‌های مختلف، با روابط متقابلی که دارند، می‌توانند از تجربیات یک‌دیگر استفاده کنند.
- ۴) فرهنگ سالم و فعال، مطابق با نیاز خود، فرهنگ‌های مترقی دیگر را الگوی خود قرار می‌دهد و سعی در شبیه شدن به آن‌ها می‌نماید.

۵۷۵۷- کدام عبارت متناسب با دیدگاه کسانی است که نگاه تک‌خطی به تاریخ دارند و تقسیم جهان‌های اجتماعی به حق و باطل بر چه

مبنایی است؟

- ۱) برخی جوامع در مراحل اولیه به سر می‌برند و بعضی دیگر، در مراتب پیشرفته قرار گرفته‌اند - نوع فرهنگ و اعتقادات افراد
- ۲) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، مقاطع مختلفی را می‌پیمایند - صادق یا کاذب بودن عقاید افراد
- ۳) برخی جوامع در مراحل اولیه به سر می‌برند و بعضی دیگر، در مراتب پیشرفته قرار گرفته‌اند - صادق یا کاذب بودن عقاید افراد
- ۴) فرهنگ‌ها و تمدن‌ها بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، مقاطع مختلفی را می‌پیمایند - نوع فرهنگ و اعتقادات افراد

درس سیزدهم: شناخت اجتماعی

سراسری

۵۷۵۸- تأثیر شناخت علمی بر شناخت عمومی و تأثیر شناخت عمومی بر شناخت علمی به ترتیب عبارت است از:

(فارع از کشور ۱۳۹۲)

- (۱) «آگاهانه بودن - تأمل و استدلال - حمایت» و «رشد فرهنگ - طرح پرسش - ایجاد محدودیت»
- (۲) «حل مشکلات - کشف حقیقت - رشد فرهنگ» و «طرح پرسش - حمایت - ایجاد محدودیت»
- (۳) «حل مشکلات - حمایت - ایجاد محدودیت» و «رشد فرهنگ - طرح پرسش - تأمل و استدلال»
- (۴) «کشف حقیقت - طرح پرسش - رشد فرهنگ» و «تأمل و استدلال - حمایت - آگاهانه بودن»

تکجلی

۵۷۵۹- ما انسان‌ها با وارد شدن به جهانی که دیگران در آن به سر می‌برند همچنین ما درباره‌ی شناخت عمومی

- (۱) در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شویم - بیشتر می‌اندیشیم و کمتر از آن استفاده می‌کنیم.
- (۲) توانایی انجام کنش‌های اجتماعی را بدون آگاهی به دست می‌آوریم - کمتر می‌اندیشیم و بیشتر آن را به کار می‌بریم.
- (۳) در مجموعه‌ای از شناخت‌ها با آن‌ها شریک می‌شویم - کمتر می‌اندیشیم و بیشتر آن را به کار می‌بریم.
- (۴) توانایی انجام کنش‌های اجتماعی را بدون آگاهی به دست می‌آوریم - بیشتر می‌اندیشیم و کمتر از آن استفاده می‌کنیم.

۵۷۶۰- در کدام گزینه، موارد تأثیر شناخت عمومی بر شناخت علمی به درستی ذکر شده است؟

- (۱) طرح پرسش - ایجاد محدودیت - رشد فرهنگ
- (۲) حمایت - حل مشکلات - کشف حقیقت
- (۳) ایجاد محدودیت - رشد فرهنگ - حمایت
- (۴) طرح پرسش - حمایت - ایجاد محدودیت

۵۷۶۱- افراد جامعه چه زمانی، درباره‌ی شناخت عمومی می‌اندیشند و شناخت علمی در چه مواردی بر شناخت عمومی تأثیر دارد؟

- (۱) کنش‌های اجتماعی را بدون آگاهی انجام دهند - حل مشکلات، کشف حقیقت، رشد فرهنگ
- (۲) در کاربرد و استفاده از آن دچار مشکل شوند - طرح پرسش، حمایت، ایجاد محدودیت
- (۳) کنش‌های اجتماعی را بدون آگاهی انجام دهند - طرح پرسش، حمایت، ایجاد محدودیت
- (۴) در کاربرد و استفاده از آن دچار مشکل شوند - حل مشکلات، کشف حقیقت، رشد فرهنگ

۵۷۶۲- کدام مورد جزء ویژگی‌های شناخت علمی در مقایسه با شناخت عمومی نیست و شناخت علمی برای چیست؟

- (۱) ایجاد محدودیت - شناخت درست و نادرست بودن امور و پدیده‌ها
- (۲) آگاهانه بودن - استفاده‌ی عملی و زندگی در جهان اجتماعی
- (۳) آگاهانه بودن - شناخت درست و نادرست بودن امور و پدیده‌ها
- (۴) ایجاد محدودیت - استفاده‌ی عملی و زندگی در جهان اجتماعی

۵۷۶۳- این مطلب که «ما وقتی در جمعی قرار می‌گیریم که زبان ما را متوجه نمی‌شوند و ما نیز با زبان آنان آشنا نیستیم، به تفاوت زبان

خود و زبان آن‌ها پی می‌بریم و درباره‌ی این تفاوت، تأمل و اندیشه می‌کنیم» به کدام یک از موارد تأثیر شناخت علمی بر شناخت

عمومی اشاره دارد؟

- (۱) حل مشکلات
- (۲) تأمل و استدلال
- (۳) کشف حقیقت
- (۴) رشد فرهنگ

۵۷۶۴- کدام عبارت در رابطه با شناخت اجتماعی نادرست است؟

- (۱) ما اغلب از شناختی که نسبت به کنش‌های خود داریم و از اهمیت و نقشی که این شناخت در زندگی ما دارد، غافلیم.
- (۲) هیچ یک از کنش‌های اجتماعی ما بدون آگاهی انجام نمی‌شود. اگر این آگاهی نباشد، جهان اجتماعی دگرگون می‌شود.
- (۳) از آگاهی و شناخت عمومی با نام شناخت حاصل از زندگی یاد می‌شود؛ زیرا انسان این نوع شناخت را در طول زندگی خود به دست می‌آورد.
- (۴) انسان‌ها درباره‌ی جهان اجتماعی خود، دانستنی‌های فراوانی دارند. شناخت اجتماعی انواعی دارد که عام‌ترین و گسترده‌ترین نوع آن، فهم عرفی است.

۵۷۶۵- کدام یک از موارد زیر، جزء ویژگی‌های شناخت عمومی نمی‌باشد؟

- (۱) هنگام تعامل با دیگران از آن استفاده می‌کنیم.
- (۲) این شناخت را کمتر به کار می‌بریم.
- (۳) اندوخته‌ی مشترکی از دانش‌ها و آگاهی‌هاست.
- (۴) درباره‌ی این شناخت، کمتر می‌اندیشیم.

۵۷۶۶- شناخت علمی با به تدریج به عرصه‌ی فهم عرفی وارد می‌شود؛ به میزانی که

- (۱) روشن کردن خطاهای شناخت عمومی - نتایج شناخت عمومی جذب شناخت علمی می‌شود.
- (۲) استفاده از اندوخته‌ی معرفتی جامعه - نتایج شناخت علمی جذب شناخت عمومی می‌شود.
- (۳) روشن کردن خطاهای شناخت عمومی - نتایج شناخت علمی جذب شناخت عمومی می‌شود.
- (۴) استفاده از اندوخته‌ی معرفتی جامعه - نتایج شناخت عمومی جذب شناخت علمی می‌شود.

۵۷۶۷- این مطلب که «کاهش یا افزایش بی‌رویه‌ی جمعیت منطقه‌ای می‌تواند بستر فعالیت جمعیت‌شناسی را فراهم آورد» به کدام یک از

موارد تأثیر شناخت عمومی بر شناخت علمی اشاره دارد؟

- (۱) ایجاد محدودیت
- (۲) حمایت
- (۳) حل مشکلات
- (۴) طرح پرسش

۵۷۶۸- شناخت علمی نسبت به جهان اجتماعی چگونه آغاز می‌شود و شناخت عمومی چگونه حاصل می‌شود؟

- (۱) پرسش از شناخت عمومی - داوری درباره‌ی درست و نادرست بودن امور
- (۲) جست‌وجوی واقعیت‌ها از طریق تأمل در آن‌ها - داوری درباره‌ی درست و نادرست بودن امور
- (۳) پرسش از شناخت عمومی - اغلب به صورت ناخودآگاه و در جریان زندگی اجتماعی
- (۴) جست‌وجوی واقعیت‌ها از طریق تأمل در آن‌ها - اغلب به صورت ناخودآگاه و در جریان زندگی اجتماعی

درس چهاردهم: انواع شناخت علمی

تکلیلی

۵۷۶۹- «منبع شناخت حسی»، «استدلال عقلی درباره‌ی امور غیرطبیعی»، «منبع شناخت عقلی» و «استدلال عقلی درباره‌ی امور

محسوس» به ترتیب، متناسب با موارد ذکر شده در کدام گزینه است؟

- (۱) عالم طبیعت - استدلال تجربی - حقایق طبیعی و غیرطبیعی - استدلال تجربی
- (۲) حقایق طبیعی و غیرطبیعی - استدلال تجربی - عالم طبیعت - استدلال تجربی
- (۳) عالم طبیعت - استدلال تجربی - حقایق طبیعی و غیرطبیعی - استدلال غیرتجربی
- (۴) حقایق طبیعی و غیرطبیعی - استدلال غیرتجربی - عالم طبیعت - استدلال تجربی

۵۷۷۰- کدام یک از عبارات‌های زیر، در رابطه با «فرهنگ و علم» نادرست است؟

- (۱) جوامع مختلف بر اساس شناخت عمومی، اعتقادات، ارزش‌ها و نیازهای خود، با قوانین علمی برخوردهایی متفاوت دارند.
- (۲) همه‌ی جوامع، علمی را که به آن‌ها نیاز ندارند، دنبال نمی‌کنند و آن بخش‌هایی را که مخالف عقاید و باورهایشان باشد، نمی‌پذیرند.
- (۳) وقتی شناخت عمومی با بخشی از شناخت علمی مخالف باشد، یا شناخت عمومی جامعه تغییر می‌یابد و اصلاح می‌شود یا آن بخش از علوم انکار و طرد می‌شود.

- (۴) بسیاری از فرهنگ‌ها بر اساس شناخت عمومی خود، بخش‌هایی از شناخت علمی را انکار کرده و معنای علم را محدود ساخته‌اند اما هیچ فرهنگی وجود ندارد که با هر نوع شناخت علمی مخالفت نموده باشد.

۵۷۷۱- آیه‌ی شریفه‌ی «ان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم لیجادلوکم» اشاره به کدام یک از انواع شناخت‌ها دارد و انسان چگونه می‌تواند به

شناخت عقلی درباره‌ی امور برسد؟

- (۱) شناخت شهودی - تفکر و استدلال درباره‌ی اموری که قبلاً حس کرده است یا امور طبیعی که قابل حس کردن نیستند
- (۲) شناخت حسی - کنار گذاشتن شناخت حسی که مربوط به امور جزئی است و تکیه بر انواع مختلف شناخت‌های مرموز درونی
- (۳) شناخت حسی - تفکر و استدلال درباره‌ی اموری که قبلاً حس کرده است یا امور طبیعی که قابل حس کردن نیستند
- (۴) شناخت شهودی - کنار گذاشتن شناخت حسی که مربوط به امور جزئی است و تکیه بر انواع مختلف شناخت‌های مرموز درونی

۵۷۷۲- منبع شناخت شهودی چیست و آیهی شریفه‌ی «و اوحی ربک الی النحل ان اتخذی من الجبال بیوتا و من الشجر و مما یعرشون»

دلالت بر کدام معنای وحی دارد؟

- (۱) وحی و الهامات الهی و غیرالهی - معنای خاص وحی
 (۲) الهامات صرفاً الهی - معنای عام وحی
 (۳) الهامات صرفاً الهی - معنای خاص وحی
 (۴) وحی و الهامات الهی و غیرالهی - معنای عام وحی

۵۷۷۳- «استدلال تجریدی» چیست و نسبت منبع شناخت حسی و منبع شناخت عقلی چگونه است؟

- (۱) استدلال عقلی درباره‌ی امور غیرمحسوس و غیرطبیعی - منبع شناخت حسی گسترده‌تر از منبع شناخت عقلی است.
 (۲) استدلال عقلی راجع به امور محسوس و طبیعی - منبع شناخت عقلی اعم از منبع شناخت حسی است.
 (۳) استدلال عقلی درباره‌ی امور غیرمحسوس و غیرطبیعی - منبع شناخت عقلی اعم از منبع شناخت حسی است.
 (۴) استدلال عقلی راجع به امور محسوس و طبیعی - منبع شناخت حسی گسترده‌تر از منبع شناخت عقلی است.

۵۷۷۴- شناخت شهودی در کدام معیارها با شناخت عقلی تفاوت دارد و آیهی شریفه‌ی «ان الشیاطین لیوحون الی اولیائهم لیجادلوکم» به

کدام معنای وحی اشاره دارد؟

- (۱) فقط منبع و روش - وحی در معنای خاص
 (۲) ابزار، منبع و روش - معنای عام وحی
 (۳) فقط منبع و روش - معنای عام وحی
 (۴) ابزار، منبع و روش - وحی در معنای خاص

۵۷۷۵- ابزار شناخت شهودی و روش آن است و وحی در معنای عام

- (۱) عقل و دل انسان - ریاضت، تصفیه و تزکیه - همان شناخت مرموز درونی است که شامل همه‌ی الهامات می‌شود.
 (۲) دل و قلب آدمی - نحوه‌ی رفتار و عمل آدمی - نوعی شناخت شهودی بوده که از طرف خداوند برای هدایت آدمیان به پیامبران اعطا شده است.
 (۳) دل و قلب آدمی - نحوه‌ی رفتار و عمل آدمی - همان شناخت مرموز درونی است که شامل همه‌ی الهامات می‌شود.
 (۴) عقل و دل انسان - ریاضت، تصفیه و تزکیه - نوعی شناخت شهودی بوده که از طرف خداوند برای هدایت آدمیان به پیامبران اعطا شده است.

درس پانزدهم: شناخت اجتماعی تجربی

سراسری.....

۵۷۷۶- در ارتباط با غلبه‌ی رویکرد حسی و تجربی در جامعه‌شناسی و آسیب‌های ناشی از آن و پیدایش جامعه‌شناسی انتقادی کدام مراحل

(فارغ از کشور ۱۳۹۲)

صحیح می‌باشد؟

- (۱) شرایط خاص فرهنگی و تاریخی جهان متجدد ← رویکرد حسی و تجربی به علوم اجتماعی ← عدم امکان داورهای ارزشی و هنجاری نسبت به پدیده‌های اجتماعی ← تردید فیلسوفان علم در محدودیت علم به شناخت حسی ← پیدایش جامعه‌شناسی انتقادی
 (۲) رویکرد حسی و تجربی به علوم اجتماعی ← عدم امکان داورهای ارزشی و هنجاری نسبت به پدیده‌های اجتماعی ← تبدیل علوم اجتماعی به علم ابزاری ← عدم امکان مقابله‌ی جامعه‌شناسی با ارزش‌های حاکم ← پیدایش جامعه‌شناسی انتقادی
 (۳) غلبه‌ی دیدگاه حس‌گرایانه در علوم ← محدود شدن علم به علم تجربی ← عدم امکان داورهای ارزشی نسبت به پدیده‌های اجتماعی ← تردید فیلسوفان علم در محدودیت علم به شناخت حسی ← پیدایش جامعه‌شناسی انتقادی
 (۴) محدود شدن معنای علم به علم تجربی ← رویکرد حسی و تجربی به علوم اجتماعی ← تبدیل علوم اجتماعی به علم ابزاری ← سیار و متغیر شدن شناخت علمی ← پیدایش جامعه‌شناسی انتقادی

تکمیلی.....

۵۷۷۷- علت تردید فیلسوفانی که در مورد علم تحقیق و مطالعه می‌کنند، در آگاهی آنان به این حقیقت است که شناخت

حسی

- (۱) غلبه‌ی رویکرد انسان معاصر به حس‌گرایی - فقط بخشی از شناخت علمی است که حمایت از آن ریشه در شناخت عمومی و فرهنگ جهان غرب دارد.
 (۲) محدود بودن علم به شناخت حسی - بدون استفاده از عقل بشر نمی‌تواند به صورت شناخت کلی علمی درآید.
 (۳) محدود بودن علم به شناخت حسی - فقط بخشی از شناخت علمی است که حمایت از آن ریشه در شناخت عمومی و فرهنگ جهان غرب دارد.
 (۴) غلبه‌ی رویکرد انسان معاصر به حس‌گرایی - بدون استفاده از عقل بشر نمی‌تواند به صورت شناخت کلی علمی درآید.

۵۷۷۸- عقل و شناختی که جامعه‌شناسی انتقادی با عنوان «فهم عرفی» یا «عقل جمعی» از آن استفاده کرد.....

- (۱) با حذف ابعاد ارزشی، علوم اجتماعی را به صورت یک علم ابزاری در ردیف علوم طبیعی قرار داد.
- (۲) امکان مقابله‌ی جامعه‌شناسی با ارزش‌های حاکم را از بین برد و به آن خصلتی محافظه‌کارانه نسبت به جهان و نظام اجتماعی موجود بخشید.
- (۳) شناخت علمی را در حاشیه‌ی شناخت عمومی قرار داد؛ به طوری که شناخت علمی به تبع شناخت عمومی، سیار و متغیر گردید.
- (۴) مانع شد جامعه‌شناسی نسبت به پدیده‌های اجتماعی داوری ارزشی و هنجاری کند و از این زاویه نسبت به پدیده‌ها یا نظام اجتماعی زبان به انتقاد بگشاید.

۵۷۷۹- ما امروزه در جهانی زندگی می‌کنیم که در آن معنای این تقسیم‌بندی آن است که

- (۱) به شناختی که حسی و تجربی نباشد، معرفت گفته نمی‌شود - معرفت علمی معرفتی است که با حس بتوان آن را اثبات یا ابطال کرد.
- (۲) فقط از شناخت‌های حسی و تجربی به اسم علم یاد می‌شود - درست یا نادرست بودن شناخت علمی صرفاً به وسیله‌ی حس معلوم نمی‌شود.
- (۳) فقط از شناخت‌های حسی و تجربی به اسم علم یاد می‌شود - شناخت علمی شناختی است که با حس بتوان آن را اثبات یا ابطال کرد.
- (۴) به شناختی که حسی و تجربی نباشد، معرفت گفته نمی‌شود - درست یا نادرست بودن معرفت علمی صرفاً به وسیله‌ی حس معلوم نمی‌شود.

۵۷۸۰- کدام‌یک از موارد زیر، جزء آسیب‌های رویکرد صرفاً حسی و تجربی به علوم اجتماعی نمی‌باشد؟

- (۱) با حذف ابعاد ارزشی، علوم اجتماعی را به صورت یک علم ابزاری در ردیف علوم طبیعی قرار داد.
- (۲) شناخت علمی را در حاشیه‌ی شناخت عمومی قرار داد و این، برخلاف دیدگاهی بود که شناخت علمی را کاشف حقیقت و معیاری برای درست یا نادرست بودن شناخت عمومی می‌دانست.
- (۳) ابزاری دانستن علوم اجتماعی، امکان مقابله‌ی جامعه‌شناسی را با ارزش‌های حاکم از بین برد و به آن، خصلتی محافظه‌کارانه نسبت به جهان و نظام اجتماعی موجود بخشید.

(۴) مانع شد جامعه‌شناسی نسبت به پدیده‌های اجتماعی داوری ارزشی و هنجاری کند و از این زاویه نسبت به پدیده‌ها یا نظام اجتماعی زبان به انتقاد بگشاید.

۵۷۸۱- جهان اجتماعی متجدد به دلایلی که ریشه در دارد، در مقطعی از تاریخ خود، علوم حسی و تجربی را که نقطه‌ی قوتش

..... می‌باشد، مورد حمایت قرار داده است.

- (۱) رابطه‌ی شناخت عمومی و شناخت علمی - استفاده از ابزار حس و روش مشاهده و آزمایش
- (۲) شناخت عمومی و فرهنگ آن - یاری کردن انسان در تسلط بر عالم طبیعت
- (۳) شناخت عمومی و فرهنگ آن - استفاده از ابزار حس و روش مشاهده و آزمایش
- (۴) رابطه‌ی شناخت عمومی و شناخت علمی - یاری کردن انسان در تسلط بر عالم طبیعت

۵۷۸۲- معنای تقسیم شناخت‌های حسی و تجربی به و شناخت‌های غیرحسی و غیرتجربی به این است که

- (۱) معرفت - علم - شناخت علمی شناختی است که با حس بتوان آن را اثبات یا ابطال کرد.
- (۲) علم - معرفت - درست یا نادرست بودن شناخت علمی صرفاً به وسیله‌ی حس معلوم نمی‌شود.
- (۳) علم - معرفت - شناخت علمی شناختی است که با حس بتوان آن را اثبات یا ابطال کرد.
- (۴) معرفت - علم - درست یا نادرست بودن شناخت علمی صرفاً به وسیله‌ی حس معلوم نمی‌شود.

۵۷۸۳- باید گفت سبب شد تا آگاهی‌های پیشین بشر نسبت به جامعه‌ی انسانی، آگاهی‌های غیرعلمی دانسته شود و بدین ترتیب،

جامعه‌شناسی

- (۱) تضاد بین شناخت علمی و شناخت عمومی - دانشی معرفی شود که صرفاً در قرن نوزدهم متولد شده است.
- (۲) غلبه‌ی دیدگاه حس‌گرایانه - در شناخت جهان خارج، راه خود را از علوم تجربی به کلی جدا نماید.
- (۳) غلبه‌ی دیدگاه حس‌گرایانه - دانشی معرفی شود که صرفاً در قرن نوزدهم متولد شده است.
- (۴) تضاد بین شناخت علمی و شناخت عمومی - در شناخت جهان خارج، راه خود را از علوم تجربی به کلی جدا نماید.

۵۷۸۴- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) مشکل حس‌گرایان در این است که راه‌های دیگری را که برای شناخت عالم و از جمله شناخت جهان اجتماعی وجود دارد، مورد غفلت یا انکار قرار دادند.
- (۲) آگوست کنت، شناخت‌های شهودی و وحیانی و عقلانی را شناخت‌های غیرعلمی می‌دانست و آن‌ها را پندارهای مربوط به دوران کودکی و نوجوانی بشریت می‌خواند.
- (۳) رویکرد دنیوی انسان معاصر عامل مهمی است که او را، هم به سوی حس‌گرایی و هم به سوی انکار بخش‌های غیرتجربی و غیرحسی علوم سوق داد.
- (۴) در قرن نوزدهم، جامعه‌شناسی اگرچه با روش تجربی دنبال نمی‌شد اما موضوع آن مانند موضوعات طبیعی مورد بررسی قرار می‌گرفت.

درس شانزدهم: شناخت اجتماعی عقلی

سراسری

۵۷۸۵- علم اجتماعی عقلی، با استفاده از می‌تواند به شناخت ابعاد معنوی انسان و جهان بپردازد و با کمک دانش ابزاری مورد نیاز را برای تدبیر پدیده‌های اجتماعی فراهم آورد. اندیشه‌ی اجتماعی هگل به دلیل آسیب پذیر است. (۱۳۹۲)

- ۱) عقل تجربی - عقل ابزاری و شناخت عمومی و عرفی - محدود نمودن شناخت به معرفت عقلی
- ۲) عقل عملی - عقل نظری و تجربی و فهم عرفی - انکار ارزش علمی شناخت حسی و شهودی
- ۳) عقل نظری - عقل تجربی و شناخت عمومی و فهم عرفی - محدود نمودن شناخت به معرفت عقلی
- ۴) عقل نظری - عقل عملی و داوری ارزشی نسبت به جوامع مختلف - تنزل عقل نظری و عملی به شناخت عمومی

تکلیلی

۵۷۸۶- آسیب مهم رویکرد عقلی چه هنگام رخ می‌دهد؟

- ۱) با استفاده از عقل عملی به شناخت ابعاد معنوی انسان و جهان بپردازد و کمال آدمی را شناسایی کند.
- ۲) شناخت را فقط به معرفت عقلی محدود کند و منکر ارزش علمی شناخت حسی و شهودی شود.
- ۳) با کمک حس و با استفاده از عقل تجربی، دانش ابزاری مورد نیاز را برای تدبیر پدیده‌های اجتماعی فراهم آورد.
- ۴) عقل نظری و عملی را به شناخت عمومی تنزل ندهد اما ارزش شناخت علمی را نسبت به فرهنگ‌ها و جوامع مختلف حفظ کند.

۵۷۸۷- عقل در معنای خاص و عقل عملی

- ۱) ابزاری برای هر نوع شناخت و تلاش علمی و ذهنی انسان است که ابزار شناخت عمومی و عرفی به حساب می‌آید - به شناخت هستی‌ها می‌پردازد.
- ۲) فقط در تأملات فکری و فعالیت‌های روشمند علمی و ذهنی‌ای حضور دارد که به درک حقایق کلی می‌پردازد - به شناخت هستی‌ها می‌پردازد.
- ۳) ابزاری برای هر نوع شناخت و تلاش علمی و ذهنی انسان است که ابزار شناخت عمومی و عرفی به حساب می‌آید - بایدها و نبایدها و احکام ارزشی را شناسایی می‌کند.
- ۴) فقط در تأملات فکری و فعالیت‌های روشمند علمی و ذهنی‌ای حضور دارد که به درک حقایق کلی می‌پردازد - بایدها و نبایدها و احکام ارزشی را شناسایی می‌کند.

۵۷۸۸- معنای خاص عقلانیت در جهان غرب تا چه زمانی حضور داشته است و علوم اجتماعی عقلی در کجا نمی‌تواند وجود داشته باشد؟

- ۱) پیش از رد شناخت شهودی به عنوان یکی از انواع شناخت علمی - در جوامعی که نسبت به پدیده‌های اجتماعی، تفسیرهای عقلی وجود دارد.
- ۲) قبل از غلبه‌ی حس‌گرایی یعنی تا نیمه‌ی اول قرن نوزدهم - در فرهنگ‌هایی که شناخت عمومی جای عقل نظری و عملی را گرفته باشد.
- ۳) پیش از رد شناخت شهودی به عنوان یکی از انواع شناخت علمی - در فرهنگ‌هایی که شناخت عمومی جای عقل نظری و عملی را گرفته باشد.
- ۴) قبل از غلبه‌ی حس‌گرایی یعنی تا نیمه‌ی اول قرن نوزدهم - در جوامعی که نسبت به پدیده‌های اجتماعی، تفسیرهای عقلی وجود دارد.

۵۷۸۹- علم اجتماعی عقلی با استفاده از عقل نظری می‌تواند و رویکرد عقلی به علوم اجتماعی به دلیل این‌که ارزش شناخت علمی را نسبت به فرهنگ‌ها و جوامع مختلف حفظ می‌کند.

- ۱) به شناخت ابعاد معنوی انسان و جهان بپردازد - با کمک فهم عرفی، دانش ابزاری را برای تدبیر پدیده‌های اجتماعی فراهم می‌آورد
- ۲) ارزش‌ها و احکام لازم برای رسیدن انسان به آرمان‌هایش را شناسایی کند - عقل نظری و عملی را به شناخت عمومی تنزل نمی‌دهد
- ۳) ارزش‌ها و احکام لازم برای رسیدن انسان به آرمان‌هایش را شناسایی کند - با کمک فهم عرفی، دانش ابزاری را برای تدبیر پدیده‌های اجتماعی فراهم می‌آورد
- ۴) به شناخت ابعاد معنوی انسان و جهان بپردازد - عقل نظری و عملی را به شناخت عمومی تنزل نمی‌دهد

۵۷۹۰- کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) منظور از علوم اجتماعی عقلی، علوم است که از معنای خاص عقل، یعنی عقل نظری و عملی، استفاده می‌کند.
- ۲) در جهان اسلام که عقل نظری و عملی مورد توجه بود، تفسیرها و تبیین‌های عقلی نسبت به پدیده‌های اجتماعی وجود داشت.
- ۳) عقل در معنای خاص، هم ابزار شناخت امور کلی و غیرطبیعی است و هم ابزار شناخت حسی و تجربی.
- ۴) برای شناخت حسی و تجربی، گاه از عبارت «عقل جزئی» و «عقل تجربی» یا «عقل ابزاری» استفاده می‌کنند.